THE OLDEST AND MOST POPULAR SLOVENIAN NEWSPAPER IN UNITED STATES OF AMERICA.

AMERIKANSKI SLOVENEC

NAJSTAREJŠI IN NAJBOLJ. PRILJUBLJEN SLOVENSKI LIST V ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIŠKIH.

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI.

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU.—S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI. — ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian organizations.)

ŠTEV. (No.) 244. CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 18. DECEMBRA — THURSDAY, DECEMBER 18, 1930. LETNIK XXXIX.

Bodoči izgledi trgovine - Zopet italo-francosko vprašanje

OBRAT NA IZBOLJŠANJE V TRGOVINI SE PO MNENJU VEŠČAKOV LAHKO PRIČAKUJE KONCEM POMLADI. — MALENKOSTNI POVOLJNI IZGLEDI TAKOJ V ZAČETKU LETA. — AVTOMOBILSKA INDUSTRIJA JE DANES POPOLNOMA NA DNU.

Chicago, Ill. — V nekem tukajšnjem vplivnem listu je izšel članek, ki se bavi z vprašanjem, kake upe lahko stavimo na razvoj trgovine v bližnji bodočnosti, oziroma v prihodnjem letu.

Vsakdo že zdaj govori, pravi člankar, da obrat na bolje ne more biti več daleč in večina je mnenja, da se bo ta obrat izvršil v prihodnjem letu, dasi so mnenja različna, bo se to li zgodilo v začetku leta ali proti koncu. Ako se vzamejo v poštev kot merilo podobne depresije v preteklosti, se lahko pričakuje izboljšanje v doglednem času. Podobna je sedanja depresija tisti, ki je zadela deželo pred dobrimi devetimi leti in ki je trajala dobro leto in pol. Sedanja nas tlači že nad leto dni in se torej lahko računa, da se bo pričelo obračati na bolje koncem pomladi. Seveda bo ta obrat počasen in bo izboljšanje prihajalo le stopnjema, a bo tem bolj gotovo. Ta počasnost bo povsem razumljiva; niti trgovci na debelo, niti na drobno ne bodo namreč mogli čez noč dobiti nazaj zaupanja v trgovino, ki so ga izgubili tekom depresije, in enako bo tudi potrebovalo časa, predno se bo odjemalec odločil za nabavo stvari, ki jih tujno ne potrebuje.

Ni sicer pričakovati, kar nekateri prerokujejo, da se bo takoj obrnilo na bolje, kakor hitro bomo nov koledar obesili na steno, kajti leto kot tako nima s trgovino nič opraviti; tudi ni smatrati sedanjega povečanega trgovanja pred božičem za znak nastopa obrata, ker to je le sezonski pojav; vendar pa moremo upati, da nam bo novo leto prineslo vsaj malenkostno izboljšanje. V jekleni industriji so se namreč okrepile cene in množe se naročila za dobave v prihodnjem letu. Avtomobilska industrija je tako na dnu, da skoraj več ne more pasti bolj globoko, in se lahko pričakuje le dvig. Število novih avtomobilov, ki jih danes tvornice postavijo na trg, je malodane enak številu iz tiste dobe, ko je avtomobilska industrija bila še v povojih.

—o—

CAPONEJEV "LAJTNANT" BO DEPORTIRAN

Chicago, Ill. — Pretekli ponedeljek je bil po zapornem povelju, ki ga je izdal delavski tajnik sam, aretiran Caponejev pribočnik, Tony Volpe. na svojem domu, 1500 No. Menard ave., kot eden izmed "sovražnikov javnosti", kakor tukajšnjo sodišče označuje gangsterje v sedanjem intenzivnem boju proti njim. Ker Volpe ni državljan, se z gotovostjo pričakuje, da bo v kratkem odposlan v svojo rojstno domovino, Italijo.

POIZKUS, SPRAVITI NASPROTNICI

Ugodnejši izgledi, da se bo končno poravnal spor med Francijo in Italijo. — Ameriški poslanik Gibson posreduje.

—o—

Pariz, Francija. — Ameriški poslanik v Belgiji, H. S. Gibson, je še enkrat prevzel nehvaležno delo, da bi zbližal trdovratni nasprotnici, Francijo in Italijo, ki s svojim napetim razmerjem druga do druge spravljate v nevarnost svetovni mir. Prvič se mu je ta poizkus, ki ga je podvzel pred nekaj tedni, ponesrečil; točasno pa se vsaj zdi, da bo imel več uspeha. Opažati se je namreč pričela popustljivost na obeh straneh, in Italija kakor Francija ste bolj dovzetni za resnejše koncesije.

Francija je predložila Gibsonu spomenico, ki vsebuje pogoje za spravo. V njej izjavlja, da je pripravljena pristati na pogodbo, po kateri bi ne smela niti Francija niti Italija, dokler je v veljavi londonski pomorski pakt, graditi novih ladij preko sedanjega števila, marveč bi jima bilo dovoljeno samo nadomestiti sedanje z novimi. Enako je tudi Italija, prvikrat tekom celega dolgotrajnega spora, pri volji, da se pri pogajanjih vzamejo v poštev resnične številke in da ne vztraja samo pri svoji zahtevi po enakosti v brodovju s Francijo, kar je razbilo vsa dosedanja pogajanja.

Da je postala Italija tako popustljiva, se predvsem pripisuje dejstvu, ker so angleške, francoske in ameriške banke izjavile, da bodo dale Italiji posojilo, za katerega je prosila, le tedaj, če se bodo zrahljale sedanje napete razmere v Evropi.

—o—

"MIKLAVŽ" DVAKRAT OKRADEN

Laporte, Ind. — Farmar E. Zeller je prišel v mesto in nakupil celo množino božičnih daril in grocerije. Vse skupaj je zmetal v svoj avto in šel še v mesnico, da bi nakupil nekaj mesa. Ko se je povrnil k avtomobilu, je moral ugotoviti neprijetno dejstvo, da so izginila vsa darila in vsa grocerija. Vrgel je torej kupljeno meso v avto in se odpravil na policijsko stražnico, da naznani tatvino. Ko pa se je povrnil drugič k avtomobilu, je moral ugotoviti še eno neprijetno dejstvo, namreč, da je tudi meso izginilo.

—o—

V "Am. Slovencu" izhajajo najzanimivejše povesti. Ali jih čitate?

KRSTITEV AEROPLANOV ZA EKSPEDICIJO

Pred kratkim se je odpravila iz Brooklyna v južno Ameriko v državo Peru takozvana Shippee-Johnson ekspedicija, katere člane vidimo v ospredju. Slika kaže prizor, ko sta bila nje aeroplana "krščena" od senora J. Mendoza, žene tajnika paruvanskega poslanika.

EKSPLOZIJA NA PLAVAJOČI JEČI

Odprava kaznjencev v pregnanstvo se zavlekla za več tednov.

—o—

La Rachelle, Francija. — Na kaznilniški ladji La Martiniere, ki se uporablja za prevažanje kaznjencev na "Vražji otok" v pregnanstvo, je nastala pretekli ponedeljek eksplozija, pri kateri je bil ubit neki ladijski strojnik, neki drugi izmed moštva pa nevarno poškodovan. Veselih pa je te nezgode 500 jetnikov, ki so na otoku Re čakali, da jih vkrcajo na to ladjo, kajti s tem se bo zavlekel njih izgon na Vražji otok, katerega ime samo jih že navdaja z grozo. — La Martiniere je stara ladja, ki pa je opremljena kot kaka trdnjava in na kateri je izključeno, da bi se upor jetnikov mogel posrečiti.

—o—

"SANTA CLAUS" ZMAGAL

Mexico City, Mehika. — Miklavž je zmagal, mož, ki ga je hotel odpraviti, je padel. Tukajšnji minister za vzgojo je v svojem sovraštvu do vsega, kar diši po veri, prišel na originalno idejo, ki pa je bila tako težka, da ga je pokopala pod seboj. Pričel je namreč s propagando, naj bi se v Mehiki sv. Miklavž, ki prinaša darila, odpravil in na njegovo mesto naj bi se postavil stari azteški paganski bog Kvecalkotl. Proti kunštnemu ministru in njegovi ideji pa ste se vzdignili obe cerkvi, katoliška in protestantska, in s svojimi protesti dosegle, da je bil minister odstavljen od svojega mesta.

—o—

— Washington, D. C. — Cene za farmarske produkte so zadnji mesec znatno padle, tako da so zdaj le še tri odstotke višje, kakor predvojne cene, in so najnižje izza leta 1915.

—o—

ŠIRITE 'AMER. SLOVENCA!'

KRIŽEM SVETA

— Warsava, Poljska. — Judi bodo imeli v naprej na Poljskem popolne državljanske pravice. Predsednik je namreč podpisal ukaz, s katerim se ukinjajo vse omejitve, ki so se doslej nanašale na Jude.

— Helsingfores, Finska. — Neki finski armadni aeroplan je s hitrostjo 60 milj na uro treščil na zemljo iz višine 3000 čevljev. Dočim je bilo letalo popolnoma uničeno, ki se je zarilo v ilovnata tla, je pa ostal pilot nepoškodovan.

— Bruselj, Belgija. — Tukaj se je vršila mednarodna konferenca glede prometa s sladkorjem, ki pa se je brez uspeha končala. Nemška delegacija namreč ni hotela odstopiti od svoje zahteve glede nemške izvozne kvote.

—o—

PRED NOGAMI ŽENE SE USTRELIL

New York, N. Y. — G. A. Van Der Bellen iz Pedricktown, N. J. je skušal svojo razporočeno ženo pregovoriti, naj bi se povrnila k njemu, k čemur pa ona ni privolila in se je pripravljala za drugo poroko, ki bi se imela izvršiti pretekli torek. Na večer pred tem dnem je Bellen njo in 3 letnega sinčka vzel ven na večerjo ter ju nato spremljal v nju stanovanje, kjer jo je pričel zopet pregovarjati. Ko je ona ponovno odklonila, je potegnil samokres in se vpričo nje do smrti ustrelil.

—o—

SOVJETSKO NAROČILO ZA TRAKTORJE

Milwaukee, Wis. — Kakor sporočajo uradniki J. I. Case Co., Racine, Wis., je prejela družba iz Rusije naročilo za poljedelske traktorje in pluge v vrednosti pet in pol milijonov dolarjev. Naročilo je poslala ruska trgovska agencija za to deželo, Amtorg. Po naročilu bo morala družba odposlati v Rusijo 4000 traktorjev do 1. februarja in zaposluje za to delo 1500 mož.

KRALJ ALFONZ PRIPRAVLJEN ZA BEG

Položaj postaja za španskega kralja skrajno nevaren.

—o—

London, Anglija. — O položaju v Španiji in o revolucijonarnem gibanju republikancev prihajajo v inozemstvo tako nasprotujoča si poročila, da ni mogoče, razbrati iz njih resničnega stanja. Dočim govore vesti, ki jih pošilja v svet španska vlada, da so vladi zveste čete položaj popolnoma obvladale, pripovedujejo nasprotno begunci, da se je revolucija razširila na vso deželo in da so za kralja Alfonza postale razmere že tako nevarne, da bo brzkone v najkrajšem času pobegnil v inozemstvo. — Dobro poučeni krogi vedo povedati, da je vlada odredila proti upornikom splošno mobilizacijo, kakor tudi, da je odpoklicala domov tuje legije iz Maroko.

—o—

DVA BANDITA OBSOJENA NA SMRT

Chicago, Ill. — Pred tukajšnjim kriminalnim sodiščem sta bila v ponedeljek obsojena na smrt na električnem stolu R. Sullivan in H. Bell, ki sta bila spoznana krivim roparskega umora, izvršenega 16. junija nad poslovodjem kavarne Villa Rica. Elektrokucija se bo izvršila 13. febr. Ko je bila obtožencema čitana smrtna obsodba, sta se smehljala, kakor bi dobila poročilo, da jima je bila podeljena nagrada.

—o—

V ARGENTINI PONOVNO VRE

Santiago, Chile. — Kakor pripovedujejo potniki iz Argentine, tamkaj čimdalje bolj narašča ljudska nezadovoljnost s sedanjo vlado, zlasti pa z obsednim stanjem, ki je v veljavi že, odkar se je nehala revolucija. Vlada izgublja na popularnosti in ni izključeno, da ponovno ne vzroji to sršenovo gnezdo.

Iz Jugoslavije.

NEZNANCI NAPADLI IN OROPALI VRHNIŠKEGA TRGOVCA. — PIJANI SUROVEŽI NAPADLI 40-LETNEGA DNINARJA. — SMRTNA KOSA IN DRUGE NOVICE.

Napaden in oropan trgovec

Vrhniški trgovec Jože Grom ima poleg trgovine na Vrhniki še podružnico v Logatcu. Večkrat med tednom se pelje iz Logatca proti Vrhniki in to skoro vedno pozno zvečer. Tako se je peljal tudi 21. nov. — Pot iz Logatca na Vrhniko pa ima zelo ostre in strme ovinke, zato je Grum po teh ovinkih vozil previdno in počasi. V Raskovcu sta nenadoma skočila nanj dva neznanca, ga prevrnila z motornega kolesa ter mu hitro zavila glavo, da ni ničesar mogel videti. Iz motorja mu vzameta razne zavoje in aktovko, iz žepa pa še denarnico, v kateri je bilo 4000 Din. Eden roparjev ga je še celo sunil z nožem v levi bok, pa je Grum imel k sreči v žepu škarje, ki so ostrino noža tolikc zadržale, da mu ni prišla do živega. S trudom si je odmotal glavo in, ker k sreči kolo ni bilo pokvarjeno, odbrzel proti Vrhniki in vso stvar naznanil orožnikom. Sodijo, da so ga napadli brezposelni delavci, ki so dobro poznali ves položaj in ob kateri uri se vrača trgovec navadno domov.

—o—

Pretep

Pri Gorčetovih v Pangerč grmu je umrl gospodar. Mrliča so prišli kropit tudi fantje iz Gaberja in Grma ter poleg drugih tudi 40letni dninar Josip Hrvat iz Višnje v župniji Brusnice. Po običaju so sorodniki pokojnika dali posetnikom jesti in piti. Josip Hrvat se ni dolgo zadrževal in je kmalu odhajal proti domu. Za njim so pa tudi kmalu odšli fantje, ki so na cesti postali precej razboriti. Ko so srečali Hrvata, ga niso več pustili pri miru, temveč so se začeli vanj zaletavati. Nekdo ga je celo udaril s štirioglatim remeljnikom po glavi, da se je nezavesten zgrudil na tla. Na tleh so ga fantje še pretepali in prizadejali nevarne poškodbe. da ima tri velike rane na glavi in zlomljena štiri rebra na desni strani. Zraven pa še veliko rano na desnem licu.

—o—

77 hajdukovih pajdašev pred sodniki

V Požarevcu se je vršil te dni proces proti 77 seljakom, ki so obtoženi, da so bili v zvezi z znanim hajdukom Barubulovićem. Okoli 800 ljudi je zaslišanih kot priče.

—o—

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrla Marija Cvarova, poštna uradnica v pokoju. — V Mariboru je umrla Viljemina Černy, vdova po uradniku, stara 66 let. — V Škofji Loki je umrl Fran Kunstelj, posestnik, star 72 let.— Na Jesenicah je umrla Hermina Bregantova, stara 80 let.— V Litiji je umrl Joško Modic, nadpoštar v pok., star 70 let.

—o—

Nesreča v šali

Pri regulaciji Mure so se delavci ob opoldanskem počitku šalili na ta način, da so se škrofili z vodo. Tedaj pa stopi med nje v čoln 22letni delavec Ivan Rogač, jih objame in pritiskajoč proti vodi čez rob čolna reče: "Mir, ali pa v vodo." Nesrečno naključje je hotelo, da je delavec Anton Rožman pri tej šali padel čez rob čolna v reko in pred očmi osuplih tovarišev utonil. Seveda je prišlo vse pred sodnika, a je bil Rogač oproščen, ker je priznal, da ni nameraval nič slabega, temveč se je le pošalil

—o—

Pokvarjenost

Na nečloveški način se je nekdo maščeval na kravi posestnice Mar. Zorič iz Brezja pri Krškem. Ko je njen sin prišel zjutraj v hlev, je opazil, da manjka kravi polovica repa, ki ga je neznan hudobnež ponoči odsekal. Gotovo mu kazen ne odide, če ga dobijo.

—o—

Zanimanje za ladjedelnice

Iz Belgrada poročajo, da merodajni činitelji proučujejo vprašanje graditve novih modernih ladjedelnic ob obali. Poročajo, da je že več angleških in ameriških denarnih skupin stavilo ponudbe, ki bi sprejeli graditev teh ladjedelnic.

—o—

Jubilej

Univerzitetni profesor Dr. Franč Ks. Lukman je praznoval 24. novembra 50letnico rojstva in 25letnico svojega znanstvenega delovanja.

—o—

Z nožem

Na Vel. Poljanah pri Ribnici sta pila in se nazadnje stepla 40letni Anton Pirnat in 18-letni France Levstik. Konec pretepa je bil, da je imel Levstik več nevarnih ran, katere mu je zadal Pirnat z nožem.

—o—

Dobra srca

V Trboveljski okolici se je smrtno ponesrečil delavec Perše. Njegovi lovski prijatelji so zbrali za ubogo vdovo, ki se nahaja v veliki stiski, precejšnjo svoto denarja.

—o—

Zastrupljenje

Iz Slovenjgradca poročajo, da si je tamošnji krojaški mojster zastrupil kri in je radi tega moral v bolnico.

—o—

Pretep za šalo

V Šmartnem na Pohorju je nekaj mladih drvarjev od jutra do večera pokušalo mošt, ki jim je pa že pošteno razgrel glave. Na poti domov grede so se začeli za šalo suvati. Konec je bil tak, da so drvarja Janežiča iz Tinja z nožem nevarno ranili na glavi in životu.

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevov po praznikih.

Izhaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Naročnina:

Za celo leto	$5.00
Za pol leta	2.50
Za četrt leta	1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	
Za celo leto	$6.00
Za pol leta	3.00
Za četrt leta	1.75

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Subscription:

For one year	$5.00
For half a year	2.50
For three months	1.50
Chicago, Canada and Europe:	
For one year	$6.00
For half a year	3.00
For three months	1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedaj imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagate listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtka dopoldne.—Na dopise brez podpisa se ne ozira.—Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Krščanstvo - klerikalizem

Te dni je objavil "Slovenski Gospodar", tednik v Mariboru, zanimiv članek pod zgorajšnjim naslovom. Članek dokaj točno karakterizira taktiko takozvanih naprednjakov in svobodomiselcev, ki se poslužujejo skoro povsod istih metod v boju proti katoličanstvu. Članek se glasi dobesedno:

"Znan je izrek poganskega modrijana, da je človek radi tega iznašel in ustvaril besede, da drugega prevari. Je ta izrek črnogledno pretiran, jedro resnice pa je vendar v njem. So besede, ki so bile ustvarjene in se rabijo za to, da se preslepijo tisti, ki niso vajeni in morda tudi ne sposobni, da bi šli besedam in njih pomenu do dna. Takšne besede so n. pr.: naprednjaštvo, prosvetljenost, svoboda, svobodoumnost, klerikalizem. S poslednjim nazivom se hočemo podrobnejše pečati.

Razlog je v tem, ker se ta fraza porablja za pobijanje krščanstva. Rabijo pa to frazo ter jo v svoje namene izrabljajo tisti krogi, ki si pridevajo pridevek naprednjaštva in svobodomiselstva ter nočejo, da bi krščanstvo vladalo v javnem življenju. Pravico krščanstva do javnega življenja in uveljavljenje te pravice hočejo pri ljudeh spraviti na slab glas in zato ga zaznamljajo kot klerikalizem. Njihova špekulacija je ta: **kristjan bi bil vsak, klerikalec pa mnogoteri noče biti.** Zato ti ljudje na vsa usta zatrjujejo: mi smo kristjani, **krščanstvo** je nam svetinja, ki se je ne dotikamo, samo **klerikalizem** pobijamo.

Tako je klerikalizem postal strašilo za ljudi. Pa samo za **nepoučene** ljudi. Kdor ima odprte oči ter količkaj misli, takoj spozna, za kaj gre in kakšne namene imajo tisti, ki pobijajo klerikalnega zmaja. Kaj pomeni klerus? To je grška beseda, ki pomenja duhovništvo. Katoliški klerus je torej katoliška duhovščina od kaplana do rimskega papeža, ki je vrhovni poglavar Kristusove Cerkve. Ta duhovščina tvori urejeno vrsto, ki se imenuje z grško besedo hierarhija, t. j. duhovska vlada.

V čem je ta duhovska vlada? Duhovniki s škofi in papežem na čelu so odposlanci in tolmači Boga. Njihova oblast in naloga je: oznanjati, tolmačiti in učiti krščanske resnice, objavljati božjo postavo in nravne predpise ter s sredstvi božje milosti voditi ljudi k večnemu zveličanju. Duhovščina tvori učečo cerkev, brez učeče cerkve sploh ni Kristusove Cerkve. Kdor torej nasprotuje kleru — duhovščini pri izvrševanju njene oblasti in naloge, nasprotuje krščanstvu ter **ni** pravi kristjan, če tudi to na vsa usta zatrjuje.

Kakšno bodi krščanstvo, da je pravo, to določiti **nimajo** pravico takozvani naprednjaki in svobodomiselci, marveč ta pravica in dolžnost pripada učeči cerkvi, predvsem rimskemu papežu. Sv. Oče zabičuje vernikom dolžnost potegovati se za katoliško šolo — naprednjakarji in svobodomiselci razkričujejo to potegovanje za klerikalizem — za nedovoljeno poseganje v svetne zadeve. V šoli vladaj liberalni učitelj: to potem ni več klerikalizem, marveč skladnost s krščanskim načelom. Katoliška Cerkev zahteva, da mora biti vzgoja, ki se daje doraščajoči mladini po društvih, odsekih in zvezah, prešinjena s krščanskim duhom, ter da so za mladino dobre samo krščanske organizacije. Naprednjakarji in svobodoumniki pa kričijo po svojih časnikih in trobijo po svojih društvih, da ta zahteva ne temelji v pravem krščanstvu, marveč v klerikalizmu.

Učeča Cerkev po škofih in duhovnikih razglaša ter poudarja, da morajo vladati krščanska načela v vsem javnem življenju, da morajo biti merodajna tudi za gospodarske razmere in socialne odnose med ljudmi in stanovi, zlasti da morajo vladati tudi v politiki. Za prosvetnjakarje in naprednjakarje je to najhujša zloraba vere v politične svrhe z namenom, da se zagotovi gospodstvo mednarodne katoliške hierarhije (duhovščine) nad državo in nad duševnim življenjem državljanov. To je potem baje višek klerikalizma. V javnem življenju bi ne smelo vladati krščanstvo s svojimi načeli in zahtevami, marveč liberalizem (lažnjivo svobodomiselstvo in naprednjakarstvo), ki je kriva vera, ker krati pravice božje do sveta in človeka.

Tako hočejo nekrščanski časniki in nekrščanske organizacije s takozvanimi svobodomiselci na čelu pri ljudeh, zlasti med mladino zamesti pojme ter oslabiti moč krščanstva na svetu. Pri tem pa slovesno zatrjujejo, da vero spoštujejo ter da so celo dobri kristjani. Da, vero spoštujejo! Pa samo tako dolgo, dokler je zaprta nekje v kotičku srca. Saj je tem ljudem vera samo neko notranje čustvo, ki ga proslavljajo kot sveto in kot najnotranjejše. Če vera prodre iz kotička človeškega srca v javnost, da bi urejevala človeško življenje, da bi prošinjala vzgojo šolske dece in doraščajoče mladine, da bi dobila odločilen vpliv v družabnem in javnem življenju ter našla izraz v glasilih javnosti, potem naenkrat ni več najsvetejše, ni več krščanstvo, marveč klerikalizem!

Vera po krščanskih načelih ni čustvo, marveč je pritrditev razuma vsem od Boga razodetim resnicam, ki jih Cerkev zapoveduje verovati, in predvsem življenje po teh resnicah. Tako opredeljuje krščanstvo njegov božji Ustanovitelj in od njega ustanovljena Cerkev. Kdor drugače uči, je v zmoti in druge zavaja v zmoto."

"AMERIŠKA DOMOVINA" NAJ BLAGOVOLI POPRAVITI

Chicago, Ill.

V št. 290 lista "Ameriška Domovina", ki izhaja v Clevelandu, sem čital naslednjo vest:

"Slov. podporno društvo sv. Mohorja v Chicagi, Ill., razpisuje za mesec december en dolar izvanrednega asesmenta na vsakega člana, da se dopopolni bolniška blagajna."

Kje je Amer. Domovina našla to vest, ne vem. Najbrže je to pobrana vest, kakor mnogo drugih, iz Amer. Slovenca, toda urednik Amer. Domovine te vesti ni točno razumel, ali pa se mu je prigodila pomota, da jo je napačno prepisal za Ameriško Domovino. Eno ali drugo bo.

Ker bi pa morebiti čitatelji Ameriške Domovine mislili, ko so čitali tisto vest, da je bolniška blagajna naše Slov. podp. družbe sv. Mohorja res v kakem pomanjkanju, zato se mi zdi umestno stvar malo pojasniti.

Tisti dolar, ko govori Amer. Domovina, da ga razpisuje naša družba kot izvanredni asesment na vsakega člana, da se dopolni bolniška blagajna, ni **nikak** izvanredni asesment. — Pač pa je stvar ta: Naša družba je imela vsako leto običajno letno veselico na Silvestrov večer v korist blagajne. Letos smo to drugače naredili. Vsled brezposelnosti smo priredili domačo zabavo dne 29. nov. t.l. na sledeč način: Vsak član in članica je plačala v društveno blagajno $1.00 za vstopnino na omenjeno družbeno veselico. Na veselici pa je bilo vse prosto, pijača in jestvine. Tako smo imeli vseeno svojo družbeno zabavo, ki je bila članstvu zelo po volji, kajti za $1.00 je bilo vse prosto, pijača, jestvine in ples. Družba pa je kljub temu naredila lep prebitek v korist svoje blagajne. Na tak način torej je vsak član(ica) moral(a) plačati tisti dolar, ki je bila vstopnina na gori omenjeno domačo družbeno zabavo, ne pa kak izvanredni asesment. Naša družba je imela doslej po dve zabavi na leto v korist blagajne. To je potrebno, ker ima naša podporna družba zelo nizek bolniški asesment, namreč po 50c na mesec za $1 dnevne bolniške podpore. A kljub temu je bolniška blagajna na dobrih nogah, v kateri se nahaja okrog $8500.00 denarja in je, v kolikor mi znano, najbogatejše katoliško društvo med Slovenci v Chicagi.

"Ameriški Domovini" bom zelo hvaležen, ako torej pomoto o tistem "izvanrednem asesmentu" blagovoli popraviti, da bodo tudi njeni čitatelji točno informirani glede te zadeve.

Želeč vsem vesele božične praznike in srečno novo leto,

Leo Mladič,
predsednik dr. sv. Mohorja.

—o—

TO IN ONO Z WILLARDA

Willard, Wis.

Zopet se je približala zima in nam farmarjem po trudapolnem delu letne sezone prinesla zaželjene počitnice, da se zopet učvrstimo za prihodnjo pomlad, ki je sicer še zelo daleč, vendar kolo časa se hitro suče in predno se dobro zavedamo, so že božični prazniki pred nami. — Mnoge družine po Ameriki ne bodo imele letos tistih ugodnosti za božične praznike, kakor običajno. Zato Santa Claus, ki bi rad obdaroval revne in bogate, prosi pomoči pri premožnih, da bi kaj darovali za otroke brezposelnih družin in se jih spomnili s kakim darom za praznike.

Čudi se človek, ko bere zanimive dopise delavcev v Am. Slovencu, posebno kakor je bil dopis izpod peresa J. Z. iz Chicage v št. 235. Nehote si človek misli, ali smo res prišli nazaj v srednjeveške čase, ali bo res obljubljena Hooverjeva prosperiteta pripeljala delodajalce tako daleč, da bodo delavca naganjali kakor živino? Ali bi res bilo potrebno zopet moža, kakor je bil Abraham Lincoln, da zopet pove, da delavec ni suženj, ampak, da je tudi on upravičen do poštenega življenja kakor vsak zemljan?

Naš slovenski narod je po večini rojen kot kmečki narod. Vsled premajhne domovine je moralo veliko njegovih sinov in hčera iti iskat kruha v tujino. Tukaj v Ameriki so mnogi naši rojaki našli ugodna tla, si napravili lepo premoženje s trgovino, obrtjo in drugimi deli ter dobrim zaslužkom. Čast podjetnim rojakom, katere je objela sreča, da so se povzdignili do tako visoke stopinje. Navadnim delavcem bi pa bilo zelo priporočljivo, da si nabavijo kos zemlje, mesto da svoje najboljše moči pustijo v zaduhlih rudnikih in prašnih tovarnah.

V nekaj letih bi postali neodvisni gospodarji na svežem zraku in prosti naravi. Nekateri se za to zelo težko odločijo, boječ se raznih težkoč. Toda, pridne roke in dobra ter trdna volja premore vse. Resno se pa svari rojake, da ne grejo slepo na limance raznim zemljiškim agentom in njih sladkim besedam, ker se večkrat zgodi, da je človek opeharjen za vse, kar si je v več letih s trdim delom zaslužil. Previdnosti ni nikdar preveč. Treba se je vselej dobro prepričati in povprašati bližnje sosede farmarje, kako in kakšna je zemlja, predno se kak dolar izda za isto. Sicer pa s temi besedami jaz nikogar ne silim na nekaj, do česar kdo nima veselja. Vsak je svoje sreče kovač in vsem naj velja geslo: Pomagaj si sam in Bog ti pomore. Pozdrav vsem čitateljem in pa vesele božične praznike. **Fr. Perovšek.**

—o—

IZ URADA PODRUŽNICE ŠT. 20 S.Ž.Z.

Joliet, Ill.

Članicam podružnice št. 20 SŽZ. se naznanja, da bo redna mesečna seja dne 21. dec. Ker je to glavna letna seja, ste vabljene, da se te seje udeležite vse članice v polnem številu. Na tej seji imamo več važnih stvari za rešiti, kakor tudi volitev odbora za l. 1931.

Opozarjam članice, katere dolgujejo za asesment, da svoj dolg poravnajo do 21. decembra. Tako malo svoto, kakor jo imamo za plačevati mesečno, bi ne smela nobena članica dolžna ostati. Je res, da so slabi časi, res je pa tudi, da je v veliko slučajih temu dolgu kriva sama brezbrižnost.

Ker je zadnja številka našega lista Zarja za mesec november zakasnela in je izšla šele po naši seji, sem mislila, da bo ravno tako tudi ta mesec in zato sem dala to poročilo v Amer. Slovenca. — Vsem članicam in vsem glavnim uradnicam SŽZ. voščim vesele božične praznike in srečno novo leto. **Anna Pluth,** tajnica.

—o—

KAJ POROČAJO IZ MOON RUN?

Moon Run, Pa.

Samo nekoliko prostora bi rad v našem ljubljenem listu Amer. Slovencu, da malo povem, kako je tukaj. Vsak delavec se prav gotovo zanima za delavske novice. Kakor se od vsepovsod sliši, je po vseh Združenih državah skoro enako za delavca in vlada veliko brezdelje. Tudi pri nas nismo nič na boljšem, zato so pa ljudje sedaj vse drugačni, kakor so pa bili pred leti, ko so bili vsi veseli. Sedaj so pa dolgočasni in pusti. — Kar se tiče v verskih rečeh smo pri nas pa hudo mlačni in čez duhovnike. Nekateri pravijo, da so duhovniki krivi, da se ne more zaslužit, kakor tudi, da ni dela. Jaz pa mislim, da če bi vsi duhovnike poslušali, bi bilo na svetu precej boljše. — Vesele božične praznike in veselo novo leto vsem naročnikom tega lista.

Jacob Drasler, zastopnik.

—o—

IZ URADA DRUŠTVA KRŠČ. ŽENA IN MATER

Chicago, Ill.

Kakor je že bilo zadnjo nedeljo oznanjeno v cerkvi, ima naše društvo v petek večer dne 19. decembra takoj po cerkveni pobožnosti svojo letno sejo. Ker je letna seja za vsako društvo velikega pomena in ker se na tej seji voli odbor za prihodnje leto, zato vabim prav uljudno vse članice našega društva, da se te naše seje udeležite v prav obilnem številu. Le tako bo mogoče, da si izberete odbor, ki bo v medsebojni sesterski ljubezni in vzajemnosti deloval v korist in napredek našega društva in naše fare. Obenem boste na tej seji slišale celo poročilo našega delovanja to leto. Imamo pa seveda še mnogo drugih reči, o katerih se moramo na seji pogovoriti. Torej drage sočlanice, katera le more, naj bo ta večer na naši seji navzoča.

Prav prisrčna hvala vsem članicam za pomoč in sodelovanje v tem letu. Kar smo storile je bilo vse storjeno iz dobrega namena in bo gotovo zapisano v knjigah življenja. Na veselo svidenje v petek zvečer. Želim vsem članicam našega društva prav vesele božične praznike in srečno novo leto. — Sesterski pozdrav,

Julija Jelencich, preds.

—o—

SMRT STAREGA MOŽA

Cumberland, Wash.

Naj napišem par vrstic v spomin že 6. nov. preminulem slovenskem rojaku Matevžu Melajatu, ki je bil ob svoji smrti star 77 let. Mož je bil vseskozi pošten. Več let nam je vozil vsakdanje potrebščine. Čeravno ni znal pisati, je vedno vse prinesel brez kake pomote, kar mu je kdo naročil. Navadno se ob smrti kupujejo cvetlice, ki se postavijo na grob, da se s tem pokaže spoštovanje do umrlega. Pri zadnjem misijonu smo pa slišali, da so sv. maše veliko več vredne, katere plačamo za umrlim, kakor vse cvetlice.

K zadnjemu dopisu o sv. misijonu naj še dostavim opombo, da je bil sv. misijon na Krainu, kjer so prvi slovenski naseljenci postavili cerkev in je sedaj podružnica Enumclawu. Iz Kraina so nas prišli vabit, da pridemo na sv. misijon in so rekli, da bo tam vse slovensko. Pa je res bilo in se je nam jako dopadlo.

Marija Šinkovec.

—o—

NOVA GODBA V MILWAUKEE

Milwaukee, Wis.

Gotovo vam je že znano, da se je organizirala v naši naselbini nova godba. Tudi krstili smo jo že na ime "Jugoslov. godba", odsek Slov. Doma v Milwaukee, Wis. Prijetna je ta nova organizacija vsem posebno radi tega, ker je nestrankarska. Sprejemamo člane vseh značajev in jih bomo skušali vzgajati za vse kar je dobro. Nič se ni treba izgovarjati na to ali ono reč, temveč pridite in pošljite svoje drage. Ako bi vi mogoče na eden ali drugi način ogovarjali ta pokret, bi po našem mnenju ne bili dober rojak, ker bi s tem sami sebi in svojim dragim izrok trgali bodočnost naselbine. Recimo, da ima kdo sina ali hčerko, ki ima veselje do gosli, klarineta, trombona ali kaj drugega sličnega, pa bi ga dali učitelju rekoč: plačam, pa je! Poznate pa vi tega učitelja dobro, ali je on ali ona dober učitelj ali dobra učiteljica? Veste, da dobri učitelji stanejo denar. Tisti pa ki so po ceni vam samo denar pobirajo in vašim otrokom čas kradejo in koncem koncev, vaš otrok bo znal mogoče malo, ali pa nič. Zato bi po mojem mnenju bilo jako primerno, da bi se potrudili v četrtek in prišli v Harmoni dvorani in se osebno prepričate, kako se pri nas učijo, ali, ako ne, pa govorite o tej stvari z enim ali drugim odbornikom godbe. Mi imamo godce in pevke, ki so se in se še učijo v največjih šolah v tem mestu in očarani boste ob njihovih umetnostih. — Imamo torej ustanovljeno godbo, nimamo pa še dovolj članov. Mi hočemo imeti da bo v naši god-

(Dalje na 4. strani.)

ZLOČIN

IHANSKEGA KRALJA NA BETAJNOVI

Grd morilski zločin zvodnika deklet

(Konec.)

„Kralj na Betajnovi".

Zločinec Janez Hribar je izredno premožen človek. — Njegova mati ima posestvo, prav tako tudi on sam, vendar pa se ne bavi s kmetijstvom ter oddaja svojo zemljo raje v najem. Nihče ne ve natančno, odkod so njegovi težki tisočaki. Ivan Hribar je star zločinec. Bil je komaj 17 let star, ko je izvršil v Ihanu drzen rop in je nekega moža napadel ter ga vrgel v jarek in težko poškodoval ter ga popolnoma oropal. Tedaj so ga izsledili in bil je obsojen na 8 let težke ječe. Presedel je samo 6 let. L. 1916 med svetovno vojno pa je doživel amnestijo, namreč tako, da je bil poslan na fronto. Na fronti je bil dve leti. Po povratu pa se je vrnil v svoj domači kraj. Tu je pričel s kupčijami. Ihanski okraj je znan kot eden največjih centrov Slovenije za tihotapstvo s saharinom. Ivan Hribar se je tega posla vneto oprijel. Nikdar in nikoli pa ga niso mogle oblasti zasačiti pri tihotapstvu. Del njegovega bogastva — ljudje ga imajo za milijonarja — izvira iz njegovih kupčij s saharinom. Drugi vir svojih dobičkov pa si je pridobil s kupčijo s špiritom. In to je bila nesreča za ves Ihan. Znani ljubljanski Žid mu je dobavljal povprečno po 120 litrov čistega špirita na teden. Hribar ga je pa v svoji hiši na Dobravi, 10 minut od Ihana, mešal in pacal z vodo ter ta strup prodajal ljudem. Ni imel ne koncesije za gostilno in ne za trgovino. V svoji hiši pa je vzdrževal oboje. Domžalski orožniki so bili od vsega početka pozorni na njegovo početje. Niso mu pa mogli do živega, zakaj Hribar je sebi vdane tako prepariral, da so vsi pred oblastmi izjavljali, kakor da dobivajo pri Hribarju pijačo zastonj. Seveda Hribar ni bil tak, da bi dajal komu kaj zastonj, temveč so mu morali ljudje pijačo drago plačevati in so bili pri njem vedno zadolženi. Zoper njega pa se ni upal nihče ničesar črhniti. Še celo mladina, komaj šoli odrastla, 16-, 17letni fantiči, so se hodili k njemu zastrupljevat s špiritom. Vsi so podlegali vplivu Hribarjevega špirita, samo Hribar ne. Sam ni nikoli okusil žganja, bil vedno trezen, vedno grabežljiv za denarjem, vedno hladno računajoč z vsem in ne strašeč se niti najmanj svojih zločinov.

V nekaj letih so postali vsi delavci, kočarji, dninarji in drugi nesamostojni ljudje v Ihanu in v bližnjih vaseh popolnoma odvisni od Dobravskega Johana. Nad temi ljudmi je imel neomejen vpliv. — Slepo so mu verjeli vsako besedo, slepo se opajali z njegovim strupom in se mu slepo pokoravali. Vpliv Dobravskega Johana je spominjal na pravo sugestijo, s katero je obvladoval vse sebi podvržene. Ti revni ljudje so bili pri njem zadolženi do kosti, on pa jih je držal v svoji oblasti kakor polip svoje žrtve, jih neprestano izsesaval in grabil sebi vedno večje premoženje.

Kakor rečeno, je imel Hribar vse polno znanj z ženskami. Iz teh razmerij se je rodilo mnogo nezakonskih otrok, za katere se seveda ni nič zmenil ali pa jih podtaknil drugim. L. 1919 je imel razmerje z dekletom. To dekle se ni hotelo poročiti z drugim, niti ni hotelo odstraniti posledic. Neko noč jo je na njenem domu poklical od zunaj znan glas— bil je Dobravski Johan. Ko je dekle stopilo k oknu, je Hribar ustrelil vanjo, v obraz, šibre iz puške. Dekle je težko ranjeno povedalo orožnikom, kdo jo je ustrelil. Med tem pa jo je v bolnišnici obiskal Hribar sam in vplival nanjo, da je svojo izpoved preklicala in Hribar je bil zaradi pomanjkanja dokazov oproščen. Še danes kažejo v Ihanu grob zapeljanega moža, katerega smrti je bil vzrok zastrupljenje s Hribarjevim špiritom. Ta mož je zapustil dve nepreskrbljeni siroti.

Hribar, čeprav sam brez vsake izobrazbe, vendar pa nesramno ambiciozen, je hlepel vedno višje. Pričel se je mešati v politiko in je postal glavni politični priganjač. Seznanil se je celo z voditelji. Pri volitvah pa je uporabil že opisani vpliv na svoje privržence. Početje Ivana Hribarja v Ihanu je bilo tako, da je le malo manjkalo in postal bi bil eden prvih magnatov ter veljavnih ljudi v domžalski okolici. Ni izključeno, da bi ta zločinski tip kdaj še kandidiral, seveda če bi bile še stranke in če se ne bi Hribar s svojimi zločini, zlasti pa z zločinom nad Ivanko Kavko preveč zaletel. Bil je tudi občinski odbornik.

Z aretacijo Janeza Hribarja se je ves Ihan globoko oddahnil, čeprav vse sočustvuje z ubogo njegovo žrtvijo.

—o—

Trdovraten pijanec. — Kaj, ti še vedno piješ žganje? Saj ti je zdravnik strogo prepovedal alkoholne pijače.

— Že res, toda mož je včeraj umrl in prepoved ne drži več.

PROTESTNI GLAS JUGOSLOVANOV V BARBERTONU

Barberton, O. Jugoslovani v našem mestu in iz okolice so dne 7. decembra sklicali protestni shod proti nasilstvom italijanskih fašistov nad našim narodom v stari domovini, v Primorju. — Shod se je vršil v dvorani društva "Domovina", katero društvo je dalo svojo dvorano brezplačno na razpolago za ta shod. Dvorana, katera je precej prostorna, je bila polna udeležencev in smo z izidom tega shoda popolnoma zadovoljni. Godbo za to priliko je preskrbel brezplačno Mr. Andrew Bombach, ravno tako so se odzvali pevci kluba Javornik in nam pred začetkom shoda in med programom zapeli več lepih pesmi.

Predno se je shod začel, so nam muzikantje zaigrali "Star Spangled Banner". Prvi je govoril Rev. Anton Bombach, tukajšnji župnik slovenske cerkve. Začel je v slovenskem jeziku, češ, predno začnem z govorom v angleškem jeziku, bi rad spregovoril nekaj besedi v jeziku, katerega sem se naučil na prsih moje slovenske matere. Nadaljeval je v angleškem jeziku in orisal razmere, v katerih živi naš slovenski narod, kateri je prišel pod italijanski jarem po zaključku svetovne vojne. Povedal je, da ne zato, ker so kriminalci, ampak zato, ker se potegujejo za svoje naravne pravice, se pošiljajo v smrt potom sramotnega ubijanja s streljanjem v hrbet naši krvni bratje v Primorju.

Za njim je govoril Dušan Silashki, srbski odvetnik v sosednem mestu Akron. Izrazi se, da čeravno ni iz Ljubljane doma, da upa, da se ga bo vseeno razumelo. Govoril je v srbskem jeziku. Pove, kaj je vse obljubljala italijanska vlada pred in takoj po okupaciji slovenskih krajev in kako malo potem drži te obljube. Pove slučaje, kako so Italijani požigali našemu narodu njih narodne domove, Srbom njih lepo cerkev velike zgodovinske važnosti. Orisal je v njegovem govoru druga sramotenja in preganjanja, katero vse mora prenašati naš narod pod italijansko vlado. Povedal je, da je doma iz onega dela Srbije, kateri je bil več stoletij pod turško vlado. Pod to vlado nismo imeli nikakih pravic in sploh nas niso imeli za ljudi, ampak za pse. Vendar ne glede na to, Turki so nam pustili, da smo molili Boga v svojem jeziku, kar vam Italijani ne puste. Govoril je tako živo, da je privabil marsikateremu udeležencu solze v oči. — Zatem govori Rev. Anton Bombach v slovenskem jeziku. Poudarja korist takih shodov. Številni taki shodi, katere prireja naš narod po Ameriki, bodo gotovo nekaj pomagali. Navaja v svojem govoru slučaje in kraje o zatiranju našega naroda po italijanskih fašistih.

Za njim govori Mrs. Jennie Ožbolt v imenu društva Srce Marije št. 111 KSKJ.; Mrs. Angela Beg v imenu tukajšnje podružnice SŽZ.; Anton Okolish, član gl. odbora JSKJ., pozdravi navzoče v imenu te jednote in se ravno tako pridružuje v svojem nagovoru protestu. Frank Poje čita zatem resolucijo v slovenskem jeziku. Dušan Silashki raztolmači to resolucijo v srbskem jeziku. Rev. Anton Bombach prečita resolucijo v angleškem jeziku. Ko je bila resolucija pojasnjena v vseh treh jezikih, se da ista na glasovanje nevzočim, kateri so isto tudi enoglasno sprejeli. Resolucija in protest sta bila poslana na sledeča mesta: Poslancu kongresnega distrikta, U. S. senatorjem države Ohio, predsedniku Združenih držav, Mr. Hooverju, jugoslov. poslaništvu v Washingtonu, italijanskemu poslaništvu v Washingtonu, na Ligo narodov v Švici. — Na tem mestu se prav lepo zahvaljujem v imenu pripravljalnega odbora za ta shod Rev. Anton Bombachu za pripravo resolucije v slovenskem in angleškem jeziku, in sploh vsem, kateri so sodelovali in pripomogli, da se je mogel shod tako lepo izvršiti; društvu Domovina za dvorano, pevcem in muzikantom in pa seveda udeležencem, kateri so se udeležili v tako lepem številu. Vsebina gori omenjene protestne resolucije je sledeča:

"S simpatičnimi občutki do naših rodnih in krvnih bratov v deželi našega rojstva in v domovini naših dedov smo se zbrali amerikanski Slovenci in amerikanski Srbi iz Barbertona in okolice dne 7. decembra 1930 v dvorani Domovine v Barbertonu, O., da damo tudi mi svoje slabotne glasove ogromnemu protestu množic ameriških Jugoslovanov po drugih večjih naselbinah proti nasilstvom fašistovske vlade kraljestva Italije napram narodnim manjšinah v novo pridobljenih pokrajinah.

Ker torej resnični in grozni podatki o najnovejšem slučaju fašistovskega nasilstva ob priliki obravnave in lažiprocesa štirih slovenskih mladeničev v Trstu in njih nesramna usmrtitev komaj tri ure po avtokratični obsodbi na smrt od strani fašistovskega sodišča, ne da bi se jim dala priložnost za priziv na višje inštance, kar je nekaj proti vsem principom civilizirane pravice in postavodaje, ker vse to torej priča, da je to le slučaj, ki je privedel do vrhunca sistematično nasilstvo in preganjanje jugoslovanskih in drugih manjšin od strani fašistovske vlade;

in ker so se v teku 12 let okupacije godila že nešteta druga nasilstva, kakor so požiganje slovenskih šol, cerkva in knjižnic, Narodnih domov in raznih trgovskih institucij, razpust vseh slovenskih kulturnih in ekonomskih društev, preganjanja slovenskih duhovnikov, učiteljev in drugih inteligentov radi njih materinega jezika ter izgon Jugoslovanov v malarične pokrajine v Sardiniji;

in ker so očividno vsi ti slučaji že radi svojega ogromnega števila pripisljivi vsaj indirektno fašistovski vladi kot taki, koje dolžnost bi morala biti braniti pravice in last svojih novih državljanov;

in ker nadalje morajo ta grozodejstva in nasilja pretiranega nacijonalizma italijanske vlade vzbuditi simpatične odzive v prsih sosednih narodov, ki so žrtvam tega zatiranja sorodni po jeziku in po krvi ter kot posledico lahko povzroče položaj nevaren miru sveta in tako nevaren tudi miru naše ljubljene nove domovine Združenih držav ameriških;

zatorej mi danes energično s tem protestiramo proti vsem v splošno omenjenim nasilstvom in terorističnemu postopanju fašistovskega režima napram slovenskim, jugoslovanskim in drugim manjšinam okupiranih pokrajin, ter obenem apeliramo na svobodoljubno ljudstvo Združenih držav Amerike, na vse pravičnosti zavedne narode v Evropi in na vse nepristranske posameznike sveta, da bi pomagali tem trpinom z mogočnim vplivom javnega ogorčenega mišljenja zoper to zatiranje in preganjanje od strani avtokratične fašistovske vlade v Italiji.

Pripravljalni odbor za shod:

Frank Likovich, predsednik,
Anton Okolish, tajnik,
Frank Poje, blagajnik,
Živa Katarich, podpredsed.,
Boško Djurdjev, zapisnikar,
John Garbor, preskrbitelj petja in godbe.

—o—

"Amerikanski Slovenec" je največji slovenski dnevnik in meriki. Naročajte ga!

Pri ciganki. — Mlada dama si da od ciganke prerokovati bodočnost in ciganka pripoveduje: Črte na vaši roki mi povejo, da imate veliko srečo v ljubezni in da se boste kmalu poročili z lepim postavnim oficirjem.

Dama: Oprostite, ali vam črte na moji roki tudi pokažejo, kaj bi na vse to dejal moj mož?

Kennedy Radio

KENNEDY

je krasen Radio. Izredna kvaliteta, ki se prodaja po nenavadni ceni. Krasno izdelan iz orehovega lesa, umetno izrezljan po najnovejših umetniških obrisih. V vsakem oziru KENNEDY je vreden in prekaša svoje dražje sovrstnike na trgu.

OPREMA: Novi Kennedy ima "One-Piece Chasis", 8 tubov, velik električno dinamitični "speaker", ki proizvaja dokaj živo glas in pokrit vse okrog. V zalogi so samo Radio z "tip jacks" in s ključem za prenašanje gramafonskega glasu.

Cena $135.00 z vso opremo

Pridite, da vam razkažemo in demonstriramo.

Mandel Hardware & Fnrniture Co.

TELEFON 56-R ..LY, MINNESOTA

Velika betlehemska **štalica in božične jaslice**

Skupno 28 figur (Vrednost $15) Izredno samo $4.50

Prvikrat v tem letu smo prejeli iz Evrope sijajno in čudovito novost za božič, ki naj bi bila v vsaki katoliški hiši. To je krasna, trdna, prava, velika betlehemska štalica z božičnimi jaslicami, predstavljajoč Krstusovo rojstvo. Cela skupina obstoji iz 28 trdno stoječih figur, izdelanih iz trpežnega materijala, okrašene v krasnih umetniških barvah. Štalica je izdelana iz lesenih tramov, pokrita s slamo, pročelje pa je okrašeno z vedno zelenimi smrekovimi vejicami. Vse je izdelano krasno in trpežno, da bo trajalo mnogo let. V štalici so sledeče figure: Mali Jezušček v jaslicah, Marija, sv. Jožef, 3 kralji, dva pastirja, kamela, krava, osel, in 17 ovac. To ni nikaka igrača, ampak prave tradicijonalne božične jaslice in štalica in, kamor jo boste postavili, bo v okras prostoru in bo prinesla pravo božično razpoloženje v dom. Skupaj je vredno najmanj $15, a prodajamo za izredno nizko ceno samo $4.50. Ako ne bo zadovoljivo, povrnemo denar.

BREZPLAČNO! Z vsako skupino damo krasen božični venec za vaše okno.

NE POŠILJAJTE DENARJA V NAPREJ, ampak samo izrežite ta oglas in ga pošljite s 50 centi v znamkah za pošiljalne stroške. Za štalico boste plačali $4.50 poštarju na svojem domu.

GRAND NOVELTY COMPANY
1723 No. Kedzie Ave. Dept. 117, Chicago, Ill.

A. J. Teusser
Ely, Minnesota
Želi vsem prav zadovoljne in vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Vesele praznike vsem!
The Savolainen Co.
Ely, Minnesota

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem!
Ely Table Supply Co.
LOZAR BROS.
Ely, Minnesota

VESEL BOŽIČ
želi vsem
Lepisto & Saari
Ely, Minnesota

Slogar Bros.
GENERAL MERCHANDISE
Ely, Minnesota
Želi vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Vsem želimo vesele praznike in srečno Novo leto!
Laing Hardware Co.
Phone 36
Ely, Minnesota

Kapsch Bros.
Vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto!
Ely, Minnesota

Ely Finish Stock
Ely, Minnesota
Vsem vesele praznike in srečno Novo leto!

Vesel Božič in zadovoljno Novo leto želi vsem
The Miller Store Co.
Ely, Minnesota

Vesele praznike vsem!
Thomas J. Carey
Ely, Minnesota

Ely Gas & Oil Co.
SLOGAR
Želi vsem vesele praznike in srečno Novo leto
Ely, Minnesota

Vesel Božič želi vsem
Dr. H. H. Mindline
Kiropraktični načini zdravljenja z elektriko.
James Bldg., Ely, Minn.

Vesel Božič in srečno Novo leto
Dovolite, da Vam "GENERAL MOTOR RADIO" prinese v Vaše hiše pravo božično veselje.
VERMILLION ELECTRIC SHOP
ELY, MINNESOTA

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
Vam želi
FIRST STATE BANK OF ELY
Kapital $25,000.00. Prebitek $25,000.00
ELY, MINNESOTA

Vesel Božič in srečno Novo leto
želi prav vsem
FIRST NATIONAL BANK
ELY, MINNESOTA
Kapital in prebitek $75,000.00. Premoženje nad $1,000,000.00

Vesele božične praznike in srečno Novo leto
želi vsem
ELY HARDWARE & FURNITURE CO.
ELY, MINNESOTA

Vesele praznike želita vsem
Martin Bakey in Andrew Spolarich
Ely, Minnesota

The Vogue Shoppe
DAVID A. BOURGIN, last.
Ely, Minnesota
Želi vsem prav vesele božične praznike!

VESELE PRAZNIKE
želi
M. J. Murphy
Ely, Minnesota

VESEL BOŽIČ
želi vsem
Henning Olson
Ely, Minnesota

Dr. G. Milavetz
— DENTIST —
Ely, Minnesota
Želi vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

City Hardware
— želi vsem —
vesele božične praznike in srečno Novo leto.
Ely, Minnesota

Želimo vsem vesele praznike in srečno Novo leto
Ackew Variety Store
Ely, Minnesota

Vesele praznike in srečno Novo leto želi vsem
Ely Cooperative Association
Phone 378 Ely, Minnesota.

Keller Insurance Company
Ely, Minnesota
Želi vsem zadovoljne in vesele božične praznike.

Želim vsem vesele praznike!
Cyko Art Studio
O. HOKKANEN
Ely, Minnesota

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem
Kie's Place
Phone 244
Ely, Minnesota

Dr. H. J. Lockhart
— DENTIST —
Ely, Minnesota
Želi vsem vesele praznike in srečno Novo leto!

Slovenska Ženska Zveza.

Ustanovljena 19. dec. 1926. Inkorporirana 14. dec. 1927.

GLAVNI IZVRŠEVALNI ODBOR:

Predsednica: Mrs. Marie Prisland, 1034 Dillingham Ave., Sheboygan, Wisconsin.

Tajnica: Mrs. Julia Gottlieb, 1845 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Blagajničarka: Mrs. Anna Motz, 9630 Ave. L., So. Chicago, Ill.

Slovenska Ženska Zveza je edina Slovenska ženska organizacija v Ameriki. Pod njeno okrilje bi morala spadati vsaka zavedna katoliška Slovenka v Ameriki. Članarina je samo 25c mesečno.

Naselbine, ki še nimate podružnice Slovenske Ženske Zveze, ustanovite jo. Za pojasnila pišite glavni tajnici.

Organizacija izdaja svoje lastno glasilo

"ZARJA"

ki je prvi in edini slovenski ženski list v Ameriki. Izhaja v obliki Magazina in prinaša le to, kar je v korist in izobrazbo žen in deklet. Naročnina za članice je že uračunjena pri članarini, za nečlanice pa stane $2.0z. letno. Ako še nimate tega lista v Vaši hiši, pošljite naročnino še danes na naslov "ZARJA", 1845 W. 22nd Street, Cihcago, Ill.

IZ URADA GL. TAJNICE S. Ž. Z.

Članice Slovenske Ženske Zveze so potom svojih podružnic govorile in izrazile željo, da ostanem še nadalje v glavnem uradu. Želji članstva se pa mora vkloniti vsakdo, vsled tega sem preklicala resignacijo in sicer z pismom na glavno predsednico dne 15. novembra in ponovno dne 8. decembra letos. V teh dveh pismih sem povdarjala, da storim to na željo članstva in da ostanem v uradu do konca termina, določenega na zadnji konvenciji. Toliko v pojasnilo vsem glavnim uradnicam, odbornicam krajevnih podružnic in posameznim članicam.

Drage mi sosestre! Sedaj pa s podvojeno silo na delo. Naše podružnice se morajo pomnožiti; po naselbinah, kjer še nimamo podružnic Slovenske Ženske Zveze, bi se morale iste takoj ustanoviti. Res je, slabi časi so, da že dolgo ne tako slabi, vendar pa ne tako slabi, da bi ne bilo mogoče dobiti vsaj osem članic za novo podružnico, kajti mesečni asesment 25c je tako malenkosten, da je malo rojakinj, ki bi tega ne zmogle. Ako se le nekoliko potrudimo, naša organizacija prav lahko šteje deset tisoč članic ob svoji petletnici.

Vsled tega pozivljam celokupno članstvo SŽZ., da gremo z novim navdušenjem na delo. Vsaka slovenska naselbina mora imeti podružnico Slovenske Ženske Zveze. V ta namen sem ta mesec poslala na ogled po nekaj številk Zarje, da se s tem vzbudi zanimanje za edino slovensko žensko organizacijo v Ameriki. Katerakoli želi pojasnil glede podružnic in drugo, sem vedno pripravljena pojasniti.

Prav vesel Božič in srečno, zadovoljno Novo leto želim vsem članicam Slovenske Ženske Zveze in ostalim rojakinjam.

Julia Gottlieb.

—o—

KITAJSKA NAS POSNEMA

Znano je, da je bila doslej na Kitajskem žalna barva bela in ne črna, kakor pri nas. Nedavno temu se je vršil v Šangaju pogreb soproge nekega generala po novih predpisih nankingške vlade; mesto bele barve, je bilo vse v črnem; vsi sorodniki, ki so sledili krsti so bili črno oblečeni in vse vojaštvo je imelo na rokavih črne trakove.

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani.)

bi 100 članov. Sedaj jih imamo okolu 50. Treba jih je torej še in naš cilj je, da bo oficijelna Jugoslovanska godba v Ameriki močna v svojem članstvu in popolna tako po članstvu, kakor po instrumentaciji in pa po nad vse dobrem vodstvu. Edino na tej podlagi bomo imeli veliko in dobro godbo, da bomo vsi ponosni nanjo, na sebe in na svoj narod.

V nedeljo dne 21. dec. bomo imeli zopet eno skupščino v Tamšetovi dvorani točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina je popolnoma prosta in boste plačali samo za garderobo ali za okrepčila, če bo to vaša volja. Silil vas k temu ne bo nihče. Samo pridite prav gotovo. — Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem rojakom po širni Ameriki posebno pa še v naši naselbini in državi Wisconsin. **John Paulisch.**

—o—

VELIČASTNA PROSLAVA JUGOSLOVANSKEGA PRAZNIKA UJEDINJENJA V FRANCIJI

Posebnost jugoslovanske kolonije v bivši Loreni, sedanjem francoskem departmentu Moselle, je neverjetna razkropljenost posameznih naših naselbin. Saj jih šteje samo zapadna lorenska grupa s središčem v Aumetzu nekaj nad osemdeset, večinoma neznatno majhnih. Prireditev večjih narodnih manifestacij je zato zelo otežkočena. Zato pa so lahko tudi naši izseljenci tem bolj ponosni na zadnjo nedeljsko proslavo v Merlebachu.

Organizirala so proslavo naša narodna društva Jugoslovanska kolonija sekcija Moselle, jugoslovanska podporna društva svete Barbare v Merlebachu, L'Hopitalu in Creutzwaldu, in Slovenska delavska društva v Aumetzu, Audun le Tiche in Boulange.

Prireditev je bila mišljena in izvršena v velikem obsegu s povdarkom vseslovanskega in francosko - jugoslovanskega zbližanja in je potekla ob obilni udeležbi naših slovanskih bratov Čehov in Poljakov in odličnih zastopnikov francoskega naroda, med katerimi moramo posebej omeniti zastopnika francoske vlade gospoda podprefekta v Forbach I. Junga, nadalje krajevnega mera g. Colsona, glavnega inženirja g. Arguilleres, glavnega inženirja za rudnike družbe Sarre et Moselle g. De Vernejoul, šefa eksploatacije v Aumetzu g. L. Boreuu in Aumeškega rudniškega uradnika g. Richterja. Zadržanega gospoda poslanika in ministra Spalajkoviča je zastopal šef prosvetnega oddelka našega poslaništva v Parizu g. dr. Arnavtovič. Nadalje je poslalo poslaništvo kot svoje zastopnike poslaniškega tajnika g. Nikoliča in izseljeniškega komisarja g. Poljaka, dočim je zastopal g. Miljuš osrednji odbor Jugoslovanske kolonije v Parizu. Razume se, da sta bila navzoča oba naša slovenska župnika v Loreni g. Anton Hafner in g. Jos. Kastelic.

Dočim so prevzela društva merlebaške skupine zunanjo organizacijo proslave, ki se jim je izborno posrečila, je prevzela Aumeška skupina popoldansko slavnostno akademijo, ki je goste v vseh točkah naravnost presenetila in navdušila, tako, da bi bilo težko dati prednost njihovemu mešanemu ali moškemu zboru ali — igralcem Miklove Zale ali tamburašem ali kupletistom. Njihova disciplinirano je napravila na vse najlepši vtis. Gostje iz Pariza so zagotovili, da bodo pripravili agilnemu društvu še tekom letošnje sezije gostovanje v Parizu, dočim mu je izročil predsednik Merlebaške Barbare g. Matko Mlekuž v imenu pripravljalnega odbora prelep šopek in ganjen poljubil njihovega predsednika g. Franceta Hrena.

—o—

NA DELU ZA PONESREČENEGA PSA

Mount Pleasant, Ia. — Nad tri dni se je trudilo štirideset mož, da rešijo nekega lovskega psa, ki se je preteklo sredo zaletel za divjačino v podzemsko luknjo, na katero vhod pa se je takoj za njim zrušila velika skala. Preteklo nedeljo se je reševalcem končno posrečilo, razstreliti skalo, a pes je bil po vseh teh dogodkih tako preplašen, da se je skril še bolj globoko v luknjo in ni hotel ubogati na klic svojega gospodarja, da bi prišel na svetlo.

ZA VARNOST IN PRIPRAVNOST JE BANKA ZA VAŠO SOSEŠČINO IN V NJEJ

Metropolitan State Bank

"ROLL OF HONOR" BANKA

"Kaj 'Roll of Honor' banka pomeni za me kot vložnika pri Metropolitan State Bank?" Kolikokrat se stavi to vprašanje.

Pomeni mnogo. V resnici, pri izbiranju banke se mora polagati največjo važnost na varnost in ta zavod daje svojim vlagateljem dvojno protekcijo, in sicer s tem, da iz lastne volje vodi svoj rezervni sklad (previšek in nerazdeljeni dobiček) tako visoko, da je 50% večji, kakor njen kapital. Ta rezervni sklad je nad petkrat večji od legalne zahteve, ki jo določa illinoiški državni bančni department. To je vaše izredno sredstvo varnosti.

Ena banka izmed peterih je lahko usposobljena kot "Roll of Honor" institucija.

Ta "Roll of Honor" banka se poleg tega, da vam daje več protekcije, kakor je zahteva zakon, tudi trudi v vsakem oziru, da vam da posebne vrste vljudno in prijazno postrežbo.

Metropolitan State Bank

Pod nadzorstvom države in chicaške Clearing House

2201 WEST 22nd STREET, CORNER LEAVITT ST.

Kapital $200,000
Previšek in nerazdeljen dobiček $300,000

Jacob Gerend Furniture Co.

704-706 West 8th Street, Sheboygan, Wis.

Priporočamo naš pogrebni zavod. Dobite nas podnevi in ponoči. Imamo tudi vsakovrstno pohištvo po zmernih cenah.

Telefon: 377-J — 4080-W.

Zavod kvalitete in postrežbe od leta 1912.

QUALITY FURNITURE **J. J. Telser** LOWEST PRICES

Zaloga vse vrste pohištva in Radijev

za gotovino ali na lahke obroke

2105-11 WEST 22nd STREET Telefon Canal 6138 CHICAGO, ILL.

GOVORIMO TUJEZEMSKE JEZIKE.

Naša trgovina je najstarejša te vrste v naselbini. S pošteno postrežbo in obratom se je naša trgovina razvila, kakor se je. Zadovoljiti v vsakem oziru naše odjemlace, je bil vedno naš glavni cilj, kakor bo tudi v bodoče. Kdorkoli je začel kupovati pri nas — kupuje stalno pri nas, to radi postrežbe, dobrega blaga in radi zmernih cen. — Vabimo i Vas!

PEČI

takozvane "BUNGALOW PORCELIRANE PEČI", ki imajo poseben prostor na koncu za kurjavo s premogom, na drugi strani pa s plinom. Prav moderna in praktična peč. Oglejte si jo v naši trgovini. Te peči prodajamo sedaj za izredno nizke cene. Poslužite se te prilike. Sedaj posebna cena:

$54.50

SEDAJ

je čas, da mislite na zimo, ki bo kmalu tukaj. Preskrbite si peč, da bo grela vaše stanovanje. — Pri nas najdete veliko zalogo vseh vrst peči, razne barve in cen. — Dovolj, da položite na peč ki jo želite malo "aro" in peč Vam pošljemo, ko je ..bote rabili. Prodajamo jih po kakovosti od

$9.95

NAPREJ.

VELIKA IZBIRA

kuhinjskega pohištva — miz in stolov. Posebno kuhinjskih miznih sestavo, kakor ga vidite na sliki. Trdno delani po najboljši topoklicni zanesljivi firmi, ki svoje izdelke garantira. Te vrste kuninjske sestave dobite pri nas, pet komadov od

$17.95

NAPREJ.

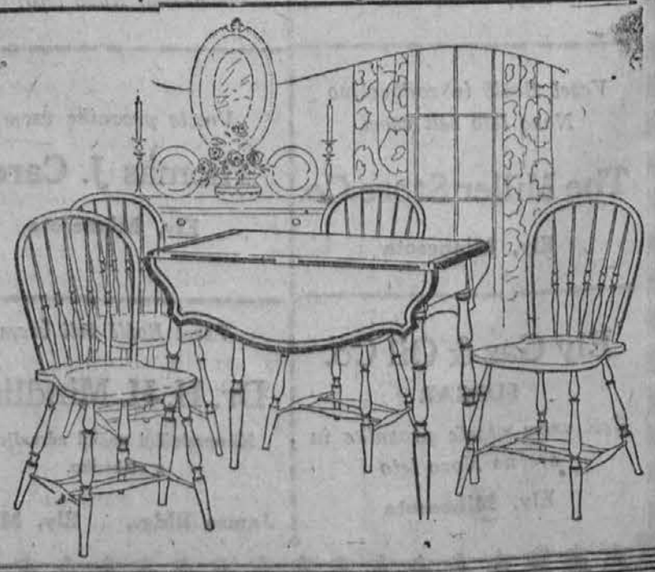

5 DNI NA OCEANU

PREKO CHERBOURGA
6 DNI PREKO BREMENA
Na dveh najhitrejših parnikih

BREMEN IN EUROPA

SAMO 7 DNI DO JUGOSLAVIJE

Ali potujte na znanem ekspresnem parniku

COLUMBUS

Tudi redna tedenska odplutja z dobroznanimi Lloydovimi kabinskimi parniki.

Za pojasnila vprašajte kateregakoli lokalnega agenta ali—

North German Lloyd

130 W. Randolph St., Chicago

From Youth to Age

There are three trying periods in a woman's life: when the girl matures to womanhood, when a woman gives birth to her first child, when a woman reaches middle age. At these times Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound helps to restore normal health and vigor.

LYDIA E. PINKHAM'S VEGETABLE COMPOUND

Lydia E. Pinkham Med. Co., Lynn, Mass.

"If you will fill in the coupon and mail to the Lydia Pinkham Medicine Co., they will be glad to send you a copy of Lydia E. Pinkham's Private Text Book, free of charge.

Name.....
Street.....
Town..... State..... Dept. 8A

Vesel Božič in srečno Novo leto Vam želi

The Golden Rule Store

trgovina z mešanim blagom, obleki in čevlji

J. DANIEL, lastnik.
Gilbert, Minnesota

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE - in - SREČNO NOVO LETO Vam želi

Anton I. Lopp,

— trgovec —
z MESOM in GROCERIJO
Gilbert, Minn.
Phone 78 - 79

Vsem svojim odjemalcem, prijateljem in znancem želi vesele božične praznike

H. Shusterich & Co.

GROCERIJA in MESNICA
Phone 106
Gilbert, Minn.

Phone 203
Želim vam vsem vesel Božič in srečno Novo leto

Elcor Mercantile

trgovina z raznim blagom

JOSEPH POTOČNIK, lastnik.

Popravljamo obuvala; trpežno in hitro delo.

Priporočamo se rojakom in jim želimo vesele božične praznike.

Victor Alio,

Gilbert, Minn.

Vesele božične praznike želi vsem skupaj trgovina

Kosher in Ocepek

MESNICA in GROCERIJA
Phone 240
Gilbert, Minn.

Odjemalci in proizvajalci

v našem mestu bi morali vzajemno sodelovati in se združiti, da bi z roko v roki ojačali našo Zvezo sami od sebe in zase in s tem dobili delež v dobičku posredovalca.

Mi prodajamo

dobro grocerijo in živila, mešano blago in železnino.

PRODAJAMO TUDI PRAVILNO PASTERIZIRANO MLEKO.

Trgujemo samo za gotovino, kajti prodajanje na kredit je zvezano z velikimi stroški, katere mora plačati odjemalec v obliki višjih cen.

International Work Peoples Co-operative Ass'n.

ONNI E. SAARI, *poslovodja.*
Phone 174
Gilbert, Minn.

Lampert & Co.

Vam želi veseli Božič.

Phone 8-W

GILBERT, MINN.

Vesele božične parznike in srečno Novo leto želimo vsem rojakom širom Amerike

John N. Carlson

trgovina s železnino, pohištvom, pogrebnik, farm. potrebšč., separatorji za smetano, radio, viktrole, avtomob. potrebščine.

Phone 6-W Res. 6-J
GILBERT, MINN.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem rojakom

Gilbert Hdw. in Furniture Co.

LEO KUKAR, lastnik.
Phone 30 Gilbert, Minn.

Vesele božične praznike vsem prijateljem po Ameriki želi

M. Kohler

TRGOVEC S PREMOGOM
Gilbert, Minn.
Phone 19

Vsem prijateljem in znancem v Ameriki in stari domovini

želiva vesele božične praznike in srečno Novo leto in pozdrav vsem rojakom.

Mr. in Mrs. JOE KOLAR

ZANIMIV ROMAN

Vrata Izdajalcev

začne izhajati z novim letom v

"AMER. SLOVENCU".

Vse za može in mladeniče dobite pri

T. Rubenstein & Son,

MODNI GLAVNI STAN
Gilbert, Minn.

Kupite
'MAYTAG'
Aluminasti
Pralni stroj
za Božič!

Pokličite Tel. 75-W

L. SAGEN

205 Grant Avenue,
EVELETH, MINN.

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem!

Vaše Novo leto bo vedno veselo in srečno ako bote pekli z našim nestrupenim plinom.

Northland Utilities Co.

214 GRANT AVENUE, EVELETH, MINN.

M. F. Toplicky

ODVETNIK

Eveleth, Minnesota

Želi vsem vesele božične praznike in srečno Novo leto!

Vesel Božič in srečno Novo leto želi vsem

STEPETICH BROS.

— Prodajalci —

CHRYSLER IN PLYMOUTH AVTOMOBILOV.

Phone: 499 Eveleth, Minnesota.

Prodajamo sloveče FIRESTONE AUTO GUMIJE in tudi znamenite CROSLEY RADIO.

BOŽIČ BO KMALU TUKAJ!

Mi smo pripravljeni s vsemi zalogami za Božič in naši predmeti bodo vas sigurno zadovoljili. Naše velike izbere bodo vas razveselile in mi vas zagotavljamo, da naše cene bodo vam ugajale kakor tudi sogłašale z vašo denarnico. — Vi lahko pri nas vedno kupite za manj denarja. Poskusite in ne bote obžalovali.

NA RAZPOLAGO JE VAM BOLJŠA VREDNOST KAKOR KDAJ.

THE FAIR STORE

105-109 Grant Avenue Tel.: 105 Eveleth, Minnesota.

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO, ZDRAVO NOVO LETO

— želi vsem —

PEOPLES STATE BANK

EVELETH, MINNESOTA

Golden Rule Store

Blago, obleke, obuvala za može, žene in otroke.

Trgovina, ki prodaja ceneje!

EVELETH, MINN.

Eveleth Hardware Co.

A. Rauma & J. Korpi, lastnika

Železnina, pohištvo in plumbarstvo

414 Pierce St., Eveleth, Minn.
Phone 710

THE ZENITH ELECTRIC CO.

na EVELETHU, Minn.

Vam nudi najpopolnejše Radio, katero se Vam da na poskušnjo. Cene zmerne od **$49.50 do $350.00**

PHILCO — Balancirane radijske enote.

Iskrena voščila za praznike.

Dr. Edw. Seguin

SANICOLA BLOCK

Tel. 800-W

119½ Grant Ave.,
EVELETH, MINN.

Sterling Stores

5c in $1.00

Centralna trgovina za praznike.

201 Grant Avenue,
EVELETH, MINN.

Vsemu slovenskemu občinstvi želimo vesele in zadovoljne božične praznike ter srečno Novo leto!

Geo. H. Lommen

Državni senator

EVELETH, MINN.

Vesele praznike vsem!

"HOME BREAD"

Hendrickson's Bakery

Phone: 112

Eveleth, Minnesota.

Eveleth Plumbing & Heating Co.

Plumbarstvo, gorkotne naprave in ventiliranje.

WILLIAM OIL-O-MATIC OIL BURNERS

406 GRANT AVENUE PHONE 187-W.

ELITE

BARBER AND BEAUTY SHOPPE

Specializiramo v kravžljanju las striženju in drugem takem poslu.

311 Grant Avenue,
Phone 602 Eveleth, Minn.

The Model Store

SAM PRESS

Eveleth, Minn.

Kupite vaše božične darove tukaj za primerne cene.

Vesele praznike in srečno Novo leto vsem!

Brownell Drug Store

EVELETH, MINN.

William E. Nancarrow

Slaščičarna, Drobnarije, Cigare in Razne Magazine.

Vsem vesele praznike!

EVELETH, MINN.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želi vsem

Helps Hardware Co.

EVELETH, MINN.

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem!

J. Ambrožič

— KROJAČNICA —

Tel. 110

418 Pierce Street,
EVELETH, MINN.

The Paciotti Company

LES IN PREMOG.

Skladišče na južni strani D. I. R. postaje. Phone 564

Grocerija in meso vse vrste.

Prodajalna na 512 Hayes Street. Phone: 239

EVELETH, MINNESOTA

Najboljša kvaliteta in postrežba. Obenem voščimo vsem odjemalcem vesele praznike in srečno Novo leto!

Vesel Božič in srečno Novo leto!

Wiitamaki's

VODILNI ZLATARJI NA EVELETHU.

213 Grant Avenue,
Eveleth, Minn.

Dewey J. Baldi

GROCERIJA in MESO

Phone 147

Eveleth, Minn.

Vesele praznike in srečno Novo leto želi vsem na Evelethu in okolici

E. Resman

TRGOVINA S ČEVLJI.

420 Pierce Avenue,
Tel.: 699 Eveleth, Minn

Vesel Božič in srečno Novo leto!

Jarvey's

CITY HARDWARE & FURNITURE CO.

114 Grant Avenue,
Phone 80 Eveleth, Minn.

Eveleth Electric Co.

želi vsem vesele praznike in srečno Novo leto!

First Nat'l. Building

Phone 375 Eveleth, Minn

Cherne & Anderson

— PLUMBARJI —

Želita vsem vesele praznike in srečno Novo leto!

Phone: 65 Eveleth, Minn.

Vred z Vašimi prijatelji želimo Vam vesele praznike in srečno Novo leto!

Nadejamo se in želimo, da bi bilo prihodnje leto za Vas polno veselja in sreče, zlasti pa da bi se Vam izpolnilo vse, kar si sami želite!

FIRST NATIONAL BANK

EVELETH, MINNESOTA.

VESELE PRAZNIKE VSEM

Range Hardware & Furniture Co.

THE WINCHESTER STORE

319 Grant Avenue,
Phone: 10 Eveleth, Minn.

Za najboljšo zlatnino pojdite v znano trgovino

Perry Jewelry Company

EVELETH, MINN.

J. C. PENNY CO.

223 Grant Avenue,

EVELETH, MINNESOTA

Želi vsem vesele praznike in srečno Novo leto!

OTTO R. NELSON

Trgovec z dobrim blagom.

PREMOG, KOKS IN DRUGO

Točno dostavljanje naročil in dobra postrežba.

216 Grant Avenue Phone 160 Eveleth, Minn.

Vesele praznike in srečno Novo leto vsem!

CITY DRUG STORE

CASEY & MATHER

The REXAL Store Eveleth, Minn.

DR. BERT TIPPET

— DENTIST —

BRATULICH BUILDING

412½ Jones Street, Eveleth, Minnesota
Phone: 630

Naša banka vedno skuša dajati svojim klijentom in vlagateljem tako postrežbo, da ostanejo njeni trajni prijatelji!

Dovolite, da smo za naprej tudi vam na razpolago!

Miners National Bank

Eveleth, Minnesota.

VARNOST JE PRVA — POTEM PA POSTREŽBA!

PARKS LIKE NU SHOPPE

želi vsem prav vesele božične praznike in srečno, uspešno Novo leto 1931!

SNAŽI ČEVLJE MODELIRA KLOBUKE
ČISTI OBLEKE POPRAVLJA ČEVLJE

306 Grant Ave. Telefon: 616 Eveleth, Minn.

Vesel Božič in srečno Novo leto vsem!

John Fugina Photo Studio

-:- SLOVENSKI FOTOGRAF -:-

Slike izdeluje po najnovejših stilih. Posebnost se obrača na družinske, ženitovanjske slike.

Posluje preko ceste od Miners Nat. Bank

Cene slikam so sedaj znižane. Se priporočamo v naklonjenost, kadar kdo rabi slike.

J. C. McGILVERY

želi vsem vesele praznike in srečno Novo leto!

MINER'S NATIONAL BUILDING

EVELETH, MINNESOTA.

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

'Sarceda? Ne vem. Pred malo trenutki je ležal na cesti na hrbtu. Potegnil me je seboj na tla, ko je padel, in se zvalil za menoj. Pusti me, pravim. Nisem Sarceda; a če bi tudi bil, ali je sedaj čas za poravnavo zasebnih sporov? Tovariš sem tvoj, Bernal Diaz. Sveta Mati božja! Kdo pa si ti? Aztek, ki govori španisko?"

'Nisem Aztek," sem odgovoril. "Angež sem in se borim z Azteki, da bi ubil njega, ki mu pravite Sarceda. Ampak s teboj nimam spora, Bernal Diaz. Pojdi in se reši, če moreš. Ne, dovoli, da obdržim tvoj meč."

"Angež, Španec, Aztek ali "hudič", bodi, kar hočeš, ampak dober človek si in jaz ti obljubljam, ako preživim vse to, in ako se namreč, da jaz kdaj primem tebe za grlo, se bom spomnil, kako si ravnal z menoj. Z Bogom!" In brez obotavljanja je planil po bregu navzgor in se pridružil jati bežečih rojakov pustivši svoj dobri meč v moji roki. Skušal sem slediti mu, da bi našel svojega smrtnega sovražnika, ki se mi je zopet izmuznil z zvijačo, toda moje oči so me zapustile, de Garcijev meč me je bil globoko vščenil in kri mi je močno tekla. Zavolja tega sem moral vedeti; kjer sem bil, dokler ni prišel čoln in me odpeljal k moji Otomi; devet dni je minulo, preden sem zopet mogel hoditi.

Tak je bil moj delež pri zmagi v tisti noči noche triste. Na žalost je bila zmaga klaverna, dasi je padlo več kot pet sto Špancev in več tisoč njihovih zaveznikov. Med Azteki namreč ni bilo nobenega reda, nobene vojaške veščosti; namesto da bi bili zasledovali Špance, da ne bi eden izmed njih ostal živ, so se ustavili, plenili mrtve in vlačili žive na žrtvenik. Ta dan maščevanja pa je bil žalosten tudi za mojo Otomi; v bojnem metežu sta poginila tudi dva njena brata, Montezumova sinova, ki so ju Španci imeli kot talca.

O de Garcii nisem mogel izvedeti ničesar, kaj se je bilo zgodilo ž njim; niti toliko, ali je bil še živ ali mrtev.

PETINDVAJSETO POGLAVJE.

Montezumov zaklad zakopan.

Knitlahna je postal po smrti svojega brata Montezume cesar Aztekov, ko sem ležal bolan vsled rane; katero mi je zadel de Garcijin meč, pa tudi — od one, katero sem dobil na žrtveniku. Ta se mi še ni mogla zaceliti, ker se mi je v srditih bojih v noči strahu zopet odprla in močno krvavela. Sploh mi je povzročala preglavice še dolga leta in še dandanes jo čutim v jesenskem vremenu. Otomi, ki mi je nežno stregla in je bila — tako čudno je žensko srce — v svoji žalosti spričo izgube očeta in dveh bratov videti skoraj potolažena zavoljo tega, ker sem se jaz rešil in si pridobil slavo, mi je pravila o velikoslavju in venčanju, ki je bilo jako sijajno. Azteki so bili v resnici skoraj nori od veselja, ker so Tjuli naposled odšli. Pozabili so v resnici ali navidez, da so sami izgubili tisoče in tisoče svojih najboljših vojnikov in cvet svoje vojske, in se niso kar nič brigali za prihodnost. Od hiše do hiše, od ulice do ulice so tekali tropi mladih fantov in deklet, ovenčanih s cvetlicami, in vpili: "Tjulov ni več; veselite se z nami! Tjuli so pobegnili." In gorje tistemu, ki ni bil vesel z njimi, četudi jim je smrt opustošila hiše. Na veliki piramidi so zopet postavili kipe bogov, iznova postavili templje, z razpelom pa, katero so bili Španci postavili tamkaj, so ravnali kot so njihovi sovražniki ravnali z malikoma Huikotla in Tezkatlipoke; vrgli so ga s ploščadi piramide in sicer potem, ko so bili vpričo razpela žrtvovali nekoliko španskih ujetnikov. Sam Guatemok mi je pravil o tem bogoskrunstvu, vendar brez posebnega veselja; pripovedoval sem mu o naši veri in je skrivši veroval, da je bil Bog kristjanov pravi, mogočni Bog; vendar je bil pretrd pogan, da bi se bil izpreobrnil. Guatemok tudi ni mogel — podobno kakor Otomi — trpeti grozovitih obredov žrtvovanja ljudi, dasi jih je vsled vpliva in moči duhovnov moral odobravati.

Ko sem slišal o groznem bogoskrunstvu, mi je jeza prevladala razum in razjarjen sem zakričal:

"Prisegel sem, da bom živel za vašo stvar, Guatemok, brat moj, in sem vzel za ženo najvišjo žensko vaše krvi, ampak povem ti, da je vaša stvar od tega trenutka prokleta. Tisti Bog, katerega ste oskrunili, in oni, ki Njemu služijo, bodo prišli nazaj z veliko močjo, in On bo stal na mestu, kjer so sedeli vaši maliki, in nikdo Ga ne bo premaknil odtod na veke."

Tako sem govoril in moje besede so se uresničile, dasi ne vem, kaj mi je navdanilo srce ž njimi, kajti v togoti sem govoril tjavendan. Še dandanes stoji Kristusova cerkev v mestu Mehiko prav na tistem kraju, kjer so žrtvovali žive ljudi, kot znamenje Njegove zmage nad maliki in tam ostane, dokler bo svet stal.

"Nespametno govoriš in nepremišljeno," je odgovoril Guatemok še precej ponosno, dasi sem videl, da se je zdrznil spričo zlokobnega pomena mojih besedi. "Nepremišljeno, prenagljeno govoriš, pravim, in da bi te kdo slučajno slišal, veš, še imamo one, ki bi te vzlic dostojanstvu, katero smo ti dali, kljub časti, ki si si jo pridobil v boju in zboru, in neglede na to, da si se bil že rešil žrtvenika, prisilili, da bi še enkrat zrl v obraz onih bitij, ki jih proklinjaš. Mar se je vašemu krščanskemu Bogu kaj hujšega pripetilo, kar so tvoji beli sorodniki ponovno storili našim bogovom? Vendar ne govoriva več o tej reči, in jaz te prosim, brat, nikari meni ne govori več takih zlovestnih besedi, da ne bi zrahljale najinega prijateljstva. Ti torej misliš, da se Tjuli vrnejo?"

"Da, Guatemok, tako gotovo, kakor bo jutri solnce vzšlo. Ko si imel Korteza v svojih rokah, si ga pustil, da se ti je izmuznil, vidiš, in izza tedaj si je že izvojeval novo zmago pri Otompanu. Mar meniš, da je on mož, ki bo vtaknil meč v nožnico, katerega je bil baš izdrl, in odšel v temo in sramoto? Preden bo minulo leto dni, bodo Španci iznova stali pred tenoktlitlanskimi vrati."

BOŽIČNA DARILA

ZA MILWAUČANE IN WEST ALLIČANE

SO TUKAJ!

Navada je in to dokaj prijetna, da za božične praznike izročamo svojim dragim sorodnikom, prijateljem in znancem božična darila. Naj bo božično darilo še tako malo, z njim priroma v domove in hiše dobra volja, prijateljstvo in ljubezen.

Ali ste Vi že odločili, kaj bote dali za božično darilo svoji dragi materi in očetu, sestrici ali bratu, ali pa dragemu prijatelju(ci)? Ako ste že odločili vse prav. Ako niste bi vam sugestirali par predmetov, ki so zelo pripravni za božična darila. To so:

1. **Lepe povestne knjige in romane.**
2. **Lep molitvenik.**
3. **Lep rožni venec.**
4. **Lepo samopojno pero (Fountain Pen s svinčnikom)**
5. **Lep ročni gramafon.**

IN MNOGO DRUGEGA!

Pridite k nam in oglejte si te predmete. Pripravimo jih Vam v posebnih božičnih zavojih in zavitkih, omotane z lepim božičnim papirjem.

Napravite za Božič vaše drage domače in vaše prijatelje vesele z božičnim darom!

Podružnice Amer. Slovenca

JOHN PERNICH, poslovodja

723 W. NATIONAL AVE., MILWAUKEE, WIS.

Telefon Hanover 1357.

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Klaverno

Zapisal sem že nekaj o tem, kako sta kritik in dramaturg George Bernard Shaw in učenjak Albert Einstein drug drugemu z mačjim repom pod nosom brisala, ko so banketirali v Londonu. Vsi časopisi so pisali o tem kot o dnevni novici, taka tudi Prosveta. Kakor sem pa jaz naredil nekaj opazk, tako je tudi Prosveta naredila cel članek o robi. "Navihani Shaw" je članku naslov.

Shaw je Shaw, pravi glumač, da sam ne ve, ali je stvar na odru ali v realnosti. Tudi sarkast je lahko kritik, ampak še bolj kritičen mora biti, kdor takega sarkastičnega kritika hoče prav presoditi.

Člankar v Prosveti kima zadovoljno z glavo, da je Shaw tako sarkaziral — vero. "Kar vera postavi, to stoji . . .," he, he, n. pr. vera starih Grkov o Hadu. Kako mora hladiti, da tudi pekla ni, ker sarkast pravi, da "kar vera postavi, to stoji," Had je postavila vera, pa Had — ne stoji!! 'Še Micka naj pokaže, kako se grlo maže . . ." in tokrat je pokazal Bernard George Shaw, in Shaw je Shaw in artist.

Shaw je sarkaziral, pa ravno ne povsem napačno, ako kdo zna ločiti. Sarkaziral je tudi vedo: Kar eden postavi, to drugi podere . . . Člankar razume to tako-le:

"Veda priznava dejstvo razvoja, nestalnosti v vsem kar je. Nič ni stalnega! Nič ni fiksnega! Zato pa se pojavi na vsak rešen problem deset novih. In nobena rešitev ne drži stalno! Kako naj drži v neskončnosti izpreminjanja?

V resničnem vsemirju in resničnem življenju — kolikor ga pozna veda — ne more biti nobene večne stalnosti. Nestalnost edina je stalna!"

Nočem cepiti dlake, dasi je precej debela, ker problem, ki je rešen, je rešen, če je rešen, in ni morda "rešen" le v nekih glavah, n. pr. teorija ali problem evolucije, kakor se ta problem rešuje, in se zatrjuje, da je — rešen.

Večjega pomena je priznanje, da "nestalnost edina je stalna." Vsaj jaz razumem tudi to nestalnost, ampak ne tako, kakor se razume v krogih, kjer se sklicujejo le na — vedo, edinole na vedo, in pri tem priznajo, da je vse le — nestalno.

Veliki duhoven Ana je bil prerok, ko ni bil prerok, in člankar v Prosveti prizna le — nestalnost, ko drugače pravi, da je vse stalno, vse do pičice — dokazano.

Klaverno je dokazano, ako je gotova le — nestalnost.

* * *

Amerika — Evropa

Amerika je pač Zedinjene države amerikanske, in Evropa naj bi bila Zedinjene evropejske države. Amerika baje silno prospeva in napreduje in je bogata in mogočna, ker so vse amerikanske, države zedinjene v enoto in tvorijo — Ameriko. In tako Evropa zdaj propada in ubožuje in izgublja moč in se pogrezava, ker je vsaka država zase in Evropa ni zedinjena, in treba je le vse te ločene evropejske države zediniti v Zedinjene evropejske države, pa bo Evropa taka, kakršna je Amerika, ako ne še dosti več.

Vem, da mentaliteta pri vsem tem ni ravno na tem duševnem nivou,, na tako naivni stopnji, ampak vsaj večinoma je na tem nivou, ker zunanjost je nekako taka, in le malo je razboritih ljudi, ki bi posegli malo bolj kvišku.

Nočem reči, da ni višjega duševnega obzorja tam, kjer se ne dela le po merilu — bogastva, blagostanja. Nikakor ne. Prizadevanje je realno in idealno in duševno na visoki stopnji, mentaliteta na sebi zdrava.

Kako bo? Vsaj jaz sem prepričan, da do kakih Zedinjenih evropejskih držav po vzgledu Zedinjenih amerikanskih držav nikoli ne bo prišlo, ker pač ne more priti. V Evropi je mogoča le ena državna enota: Zedinjene slovanske države.

—o—

SMRT NA ELEKTRIČNEM STOLU

Chicago, Ill. — V četrtek opolnoči je bil po obsodbi usmrčen na električnem stolu Wm. Lenhardt, ki je bil spoznan krivim umora, katerega je izvršil pred nedavnim časom nad lastnikom nekega restavranta med poskušanim ropom. Njegova mati, Mrs. Julia Glovka, je bila oproščena od porote v sredo zvečer, kjer je sedela na zatožnem stolu, ker je skušala pomagati svojemu sinu pri pobegu iz ječe. Pri obsojencu so namreč našli 4. novembra pištolo in žago, s katero naj bi prežagal omrežje.

—o—

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

Električna darila

uporabljiva za celo leto

Small Down Payment

SECOND PAYMENT in February!

Svetilke s podstavom iz importiranega mramorja, svilnat senčnik		$ 19.95
Vrči iz alabastra		$ 5.00
Kellogg Radio, s tubami		$109.00
Električni venci	naprej od	$ 1.25
Skupina luči za drevesce	naprej od	$ 1.35
Nov "Toastmaster"		$ 12.50
Vedno gorak štedilnik		$ 9.95
Zračni pralnik in sušilnik		$ 49.50
Philco "Baby Grand" Radio, s tubami		$ 68.00
Kuhalnik za jajca, $5.50	Skupina	$ 11.50
Avtomatičen električni likalnik		$ 7.95
Štedilnik za "Waffle"	naprej od	$ 4.95
Električni likalnik za ovratnice		$ 2.50
Stroj za sodni sok	naprej od	$ 14.95
Električne ročne svetilke	95c do	$ 4.50
Ogrevalne blazine	$ 6.75 do	$ 9.50
Električen čistilnik	$24.50 do	$ 59.50
Električen pralni stroj	$89.50 do	$125.00
Električna mreža	naprej od	$ 6.95
Električni likalnik	$39.50 do	$ 79.50
Skupina vrčev	naprej od	$ 13.75
Radio in "novelty" svetilke	naprej od	$ 2.95
Električni gladilnik za hlače		$ 9.80
Precejalniki	naprej od	$ 4.95
Kelvinator, General Electric, električni hladilnik	prvi obrok	$ 10.00
Šivalni stroji	naprej od	$ 39.50
Telecron električna ura budilka		$ 25.00
Električna skupina za kadilce	naprej od	$ 8.95
Električen razprševalec perfuma		$ 7.50
Stroj za peči koruzo	naprej od	$ 2.95
Električen mešalnik za jedi		$ 8.95
Westinghouse Radio	naprej od	$112.50
Električna železnica, igrača	naprej od	$ 3.95

Posebni pogoji za igrače od $15 in višje.

COMMONWEALTH EDISON ELECTRIC SHOPS

Downtown—72 West Adams Street—132 South Dearborn Street
All Phones: RANdolph 1200 — Local 1227

PODRUŽNICE ODPRTE ZVEČER DO 9:30.
"DOWNTOWN" PRODAJALNA DO 9:00 ZVEČER.

Broadway—4562 Broadway
Logan Square—2618 Milwaukee Avenue
Irving Park—4833 Irving Park Boulevard
Madison-Crawford—3935 West Madison St
Ashland—4834 So. Ashland Avenue
South State—3460 South State Street
Englewood—852 West 63rd Street
South Chicago—2950 E. 92nd Street
Roseland—11116 South Michigan Avenue

Pri vseh nakupih na obroke se prištejejo mali prenosni stroški.

FEDERAL COUPONS GIVEN

PALACZEV POGREBNIŠKI DOM

Naša postrežba je brezplačna, kar se tiče rabljenja naše mrtvašnice. — Smo na razpolago Chicagi, Ciceri, Berwyn in vsem predmestjem. — Prevažamo umrle osebe iz vseh delov mesta v našo mrtvašnico. — Cene nizke, postrežba točna. — Automobili na razpolago za vse slučaje.

FRANK E. PALACZ

Registrovani embalmer

Tel. Canal 1267. Res. Rockwell 4882

1916 W. 22nd St. near Lincoln,

CHICAGO, ILL.

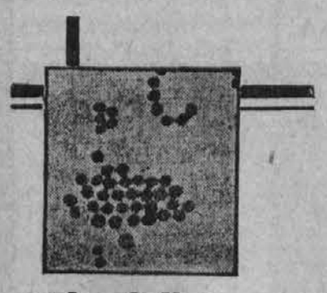

The fellows that cause

SORE THROAT

Colds and sore throat are infections caused by germs. The above are streptococcus germs. Help nature combat them by gargling every day with full strength Listerine. It kills germs in 15 seconds and heals tissue.

Gargle with

LISTERINE

MI

izterjavamo račune tvrdk, posameznikov in korporacij ter imamo pri tem pred očmi, da izvršimo opravilo v obojestransko korist.

Merchants & Miners Bank

CALUMET, MICH.

Podružnice:

HECLA ST. LAURIUM, SIXTH ST. RED JACKET

Premoženje čez $5,000,000.

A. GRDINA IN SINOVI

Trgovina Pohištva in Pogrebni Zavod

6019 S. Clair Ave.—1053 E. 62nd St., Cleveland, O.

Za vse naša podjetja odgovarja en telefon

HENDERSON 2088

Furniture, Radio, Victrolas, Records, AMBULANCE.

POVRŠNE SUKNJE in OBLEKE

z enimi in dvojnimi hlačami

za može in fante.

IZREDNA VREDNOST

od $20 do $50

Vabimo vas, da pridete in si ogledate naše zaloge.

THE ATLAS CLOTHING CO.

Vogal 22nd St. in 56th Ave.

CICERO, ILL.

M. H. JELINEK, lastnik.